

Реалізація контрольних повноважень апаратами парламентів світу

Інформаційна довідка,
підготовлена Європейським інформаційно-
дослідницьким центром на запит
Апарату Верховної Ради України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Інформації стосовно виконання контрольних повноважень апаратами парламентів Республіки Польщі, Естонської Республіки, Литовської Республіки та Словацької Республіки в розрізі складання та подання до суду адміністративних протоколів на вищих посадових осіб та членів уряду за ненадання відповіді на депутатське звернення не виявлено.

У Польщі, Литві, Словаччині обов'язок надання відповіді на запит/звернення (інтерпеляцію) депутата гарантоване конституцією країни.

Республіка Польща

Інформації стосовно виконання контрольних повноважень апаратом парламенту Польщі в розрізі складання та подання до суду адміністративних протоколів на вищих посадових осіб та членів уряду за ненадання відповіді на депутатське звернення не виявлено.

Депутати польського парламенту мають право надсилати **звернення** та ставити **запитання** членам Ради Міністрів.

➤ **Звернення і запитання.**¹ Право подання депутатами звернень і запитань гарантоване **Конституцією Республіки Польща**², **Регламентом Сейму**³ та **Законом про виконання мандату посла і сенатора**⁴.

Звернення повинно мати фундаментальний характер та стосуватися проблем державної політики, подається в письмовій формі до Маршала Сейму (Голови Парламенту). Президія Сейму розглядає звернення на відповідність правилам оформлення та змісту, після чого Маршал Сейму надсилає його адресату.

Запитання повинні стосуватися внутрішньої і зовнішньої політики Ради Міністрів, публічних завдань, які виконує урядова адміністрація.

Інформація про надіслані звернення (і текст звернення), отримані відповіді на звернення, звернення без відповідей доступна на сайті Парламенту – **Інформаційна система Сейму.**⁵

➤ **Надання відповіді на звернення депутата.** Адресат звернення має **конституційний обов'язок** надання відповіді на звернення. Ненадання відповіді

¹ Interpelacje i zapytania [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/komunikat.xsp?documentId=E738F0957F26F926C1257A78002BE7A4>.

² KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>.

³ REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/kon7.htm>.

⁴ U S T A W A z dnia 9 maja 1996 r. O WYKONYWANIU MANDATU POSŁA I SENATORA [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/mandat/kon6.htm>.

⁵ Interpelacje, zapytania, pytania i oświadczenia poselskie [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/interpelacje.xsp>.

на звернення є порушенням Конституції та може призвести до задіяння інституту конституційної відповідальності, але ця відповідальність меншою мірою пов'язана із зверненнями/запитаннями, а переважно стосується **політичної відповідальності уряду** (міністрів).

Згідно із **Законом про організацію та спосіб роботи Ради Міністрів**⁶ надання відповіді на звернення регулюється іншими нормативно-правовими актами. Згідно з **Регламентом Ради Міністрів**⁷ члени уряду надають відповідь на звернення депутатів в режимі та на умовах, зазначених у конституційних положеннях та в Регламенті Сейму.

Відповідь на звернення надається в письмовій формі не пізніше ніж протягом 21 дня з дня отримання звернення.

Естонська Республіка

Інформації стосовно виконання контрольних повноважень апаратом парламенту Естонії в розрізі складання та подання до суду адміністративних протоколів на вищих посадових осіб та членів уряду за ненадання відповіді на депутатське звернення не виявлено.

Депутати парламенту Естонії при виконанні своїх контрольних функцій мають право подавати **інтерпеляцію (звернення), письмові запитання та ставити усні запитання** членам уряду, посадовим особам державних установ, органів місцевого самоврядування.

➤ **Звернення і запитання.** Право подання депутатами звернень, запитань гарантоване **Регламентом Рійгікогу**⁸, **Законом про статус членів Рійгікогу**⁹. Інтерпеляція подається у письмовому вигляді до Голови парламенту, який в свою чергу надсилає її до адресата.

➤ **Надання відповіді на звернення депутата.** Державні установи, органи місцевого самоврядування та посадові особи цих установ та органів місцевого самоврядування **зобов'язані** відповідати на інформаційні листи та запити від членів Рійгікогу протягом **десяти робочих днів** з моменту отримання листа або запиту (інтерпеляція – 20 днів). У разі необхідності подальшого

⁶ Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19961060492>.

⁷ Regulamin pracy Rady Ministrów [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-rady-ministrow/podstawy-prawne/2516,Regulamin-pracy-Rady-Ministrow.html>.

⁸ Riigikogu Rules of Procedure and Internal Rules Act [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/512032015002/consolide/current>.

⁹ Status of Members of the Riigikogu Act [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/520102014007/consolide/current>.

розгляду, державні установи, органи місцевого самоврядування та посадові особи цих установ та органів можуть продовжити термін, максимум до одного місяця.

Інформація стосовно надісланих інтерпеляцій (звернень), поставлених питань, отриманих відповідей на інтерпеляції, питання містяться **на сайті парламенту**.¹⁰¹¹

Інформації стосовно відповідальності за ненадання відповіді на запити депутатів не виявлено.

Литовська Республіка

Інформації стосовно виконання контрольних повноважень апаратом парламенту Литви в розрізі складання та подання до суду адміністративних протоколів на вищих посадових осіб та членів уряду за ненадання відповіді на депутатське звернення не виявлено.

Депутати парламенту Литви мають право звернутися із запитом (інтерпеляція), поставити запитання до прем'єр-міністра, міністрів, керівників інших державних органів, які утворюються або обираються Сеймом. Адресати **зобов'язані** дати усну або письмову відповідь в порядку, встановленому Регламентом Сейму.

Право депутата звернутися із запитом гарантоване **Конституцією Литви**¹², **Регламентом Сейму**¹³.

➤ **Подання письмового питання/запиту.** Секретаріат засідань Сейму реєструє письмові питання та запити від депутатів та передає їх відповідній посадовій особі/адресату. Письмові запитання та запити членів Сейму, направлені до уряду та державних установ, а також відповіді на запити публікуються на веб-сайті парламенту.

➤ **Відповідь на письмові питання і запити.** Термін надання відповіді на письмове запитання чи запит не може перевищувати **десяти днів** з моменту отримання. Про неможливість надання відповіді в установлені терміни потрібно повідомити адресанта. Під час сесії запити повинні бути обговорені на засіданнях Сейму щонайменше двічі на місяць.

¹⁰ Arupärimised [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/parlamentaarne-kontroll/aruparimised/>.

¹¹ Kirjalikud küsimused [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/parlamentaarne-kontroll/kirjalikud-kusimused/>.

¹² Lietuvos Respublikos Konstitucija [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>.

¹³ Seimas of the Republic of Lithuania Statute [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e495a6e2b60611e5be9bf78e07ed6470?jfwid=39x432mh7>.

Інформації стосовно відповідальності за ненадання відповіді на звернення народних депутатів не виявлено.

Словацька Республіка

Інформації стосовно виконання контрольних повноважень апаратом парламенту Литви в розрізі складання та подання до суду адміністративних протоколів на вищих посадових осіб та членів уряду за ненадання відповіді на депутатське звернення не виявлено.

Члени парламенту Словаччини мають право подавати інтерпеляцію та ставити питання до членів уряду, а також мають право вимагати необхідну інформацію від державних органів.

Право подавати інтерпеляцію та ставити запитання гарантоване **Конституцією Словацької Республіки¹⁴, Регламентом Національної Ради¹⁵.**

Згідно з Конституцією член парламенту може подати інтерпеляцію до уряду країни, члену уряду або голові іншого центрального органу державної влади стосовно питань, які належать до їх юрисдикції. Депутат має отримати відповідь протягом 30 днів. Відповідь на інтерпеляцію підлягає обговоренню в Національній Раді.

Звернення подається в письмовому вигляді до Голови Національної Ради, який в свою чергу надсилає до адресата.

Ненадання відповіді на звернення/інтерпеляцію депутата є порушенням положень Конституції країни.

Звернення та запитання депутатів, а також відповіді на них публікуються на сайті парламенту.

**Інформацію підготувала Валентина Головань,
Аналітик ЄІДЦ**

¹⁴ ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/NRSR/Doc/zd_ustava_20170907.pdf.

¹⁵ ROKOVACÍ PORIADOK NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/NRSR/Doc/zd_rokovaci-poriadok.pdf.